

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну магістерську роботу

ЛЕДАЩОВА Тимофія Єгоровича

«Роль ударних інструментів у стилі progressive metal»

(Науковий керівник доктор філософії, ст. викладач Щелканова С. О.)

Дослідницький фокус представленої до рецензування магістерської роботи Ледащова Тимофія Єгоровича зосереджено на актуальній і на сьогодні майже не систематизованій у вітчизняному музикознавстві проблемі — комплексному аналізу ролі ударних інструментів у стилі progressive metal з позицій міждисциплінарного підходу. Автор виходить за межі традиційного опису стилістичних чи виконавських ознак жанру і пропонує розгорнуту модель осмислення ударних інструментів як структуроутворювального, когнітивного, психофізіологічного та смислотворчого ядра музичного процесу.

Актуальність дослідження зумовлена кількома чинниками. По-перше, progressive metal як складний міжжанровий феномен ХХ–ХХІ століть досі залишається маргіналізованим у вітчизняній академічній традиції, попри його значний вплив на сучасну музичну культуру. По-друге, роль ударної установки в цьому стилі зазвичай розглядається фрагментарно — у межах виконавських майстер-класів, журналістських оглядів або вузькоспеціалізованих аналітичних нотаток. Запропонована ж робота Т. Ледащова є спробою цілісної теоретичної систематизації, що спирається на дані академічного музикознавства, когнітивної науки, нейрофізіології, психофізіології та етномузикології.

Методологія дослідження ґрунтується на міждисциплінарному поєднанні музикознавчого, когнітивного та психофізіологічного підходів, що зумовлено специфікою progressive metal як стилю з підвищеною ритмічною складністю. У роботі застосовано структурно-функціональний і жанрово-стильовий аналіз для виявлення ролі ударної установки в організації музичного часу, а також аналітичне моделювання ритмічних процесів з використанням авторського понятійного апарату (зокрема поняття ритмічної одиниці).

Магістерська робота Ледащова Т. Є. «Роль ударних інструментів у стилі progressive metal» має логічно вибудовану, послідовну структуру, у якій кожен розділ виконує окрему функцію в загальній аргументаційній траєкторії. Композиційно дослідження містить вступ, чотири розділи, висновки та список використаних джерел, причому внутрішня логіка побудови роботи відповідає принципу «від загального — до конкретного» й «від опису — до моделювання».

Однією з концептуальних вершин роботи з точки зору рецензента є Розділ 3 «Психофізіологічні основи ритму та їх проєкція в progressive metal». Автор переконливо демонструє, що ритм — це не лише культурно зумовлена категорія, а глибинний біологічний механізм, пов'язаний з моторикою, системами передбачення часу та еволюційно сформованими реакціями на повторювані акустичні імпульси.

Особливо цінною, на думку рецензента, є авторська концепція «моторного парадоксу *progressive metal*», де поєднуються максимальна фізіологічна активація та водночас руйнування передбачуваних моторних патернів через поліметрію, ротаційні цикли та фазові зсуви. Така інтерпретація демонструє високий рівень аналітичного мислення та здатність автора інтегрувати нейрофізіологічні знання у музикознавчий дискурс. Запропоноване трактування *progressive metal* як музики, що навмисно дестабілізує архаїчні моторні інстинкти, є науково продуктивним і може бути використане в подальших міждисциплінарних дослідженнях.

Надзвичайно продуктивною видається метафорична модель «ритмічної мови», де компоненти ударної установки трактуються як елементи синтаксису (бочка — «дієслово», малий барабан — «іменник», тарілки — «пунктуація» тощо). Попри образність, ця модель має чітке когнітивне підґрунтя і може бути використана як ефективний аналітичний та педагогічний інструмент, особливо в роботі з музикою підвищеної ритмічної складності.

Аналітичні підрозділи, присвячені композиціям *Animals as Leaders* («*Cascade*») та *Fredrik Thordendal's Special Defects* («*The Beginning of the End*»), переконливо підтверджують теоретичні положення роботи. Автор демонструє глибоке розуміння ротаційних структур, поліметрії та принципів «переміщення опорної точки часу» (*relocating the temporal anchor*), а введення поняття ритмічної одиниці (РО) як аналітичного інваріанта є логічно обґрунтованим і методологічно доцільним. Це поняття дійсно дозволяє описувати ритмічні процеси, які не вкладаються у традиційну метричну нотацію, і має потенціал для подальшого наукового використання.

Серед безперечних переваг роботи слід відзначити: високий рівень міждисциплінарної інтеграції; чітку авторську позицію та концептуальну цілісність; глибоке знання виконавської практики *progressive metal*; наукову новизну окремих положень (моторний парадокс, розширена функціональна модель ударних, поняття РО).

До зауважень можна віднести певну стилістичну перенасиченість окремих фрагментів термінами та повторюваними акцентами, що місцями ускладнює сприйняття тексту, а також потребу чіткішого розмежування між описовими та аналітичними рівнями викладення. Втім, ці зауваження не мають принципового характеру і не знижують загальної наукової цінності дослідження.

1. Ви активно залучаєте психофізіологічні та нейробиологічні дані для аналізу ритму. Які саме аспекти цих наук, на Ваш погляд, є ключовими для музикознавчого аналізу, а які — радше допоміжними?
2. Темброва функція ударних посідає центральне місце у Вашому дослідженні. Чи можна, на Вашу думку, говорити про тембр як повноцінний структуроутворюючий параметр на рівні ритму й метра, а не лише як засіб забарвлення?

Підсумовуючи, зазначимо, що магістерська робота Ледащова Тимофія Єгоровича «Роль ударних інструментів у стилі *progressive metal*» відповідає

вимогам, що пред'являються до робіт відповідного кваліфікаційного рівня, і заслуговує на високу оцінку, а її автор – на присудження освітньої кваліфікації Магістр музичного мистецтва.

Кандидат мистецтвознавства,
ст..викладач кафедри оркестрових
духових та ударних інструментів

